

RESPOSTA DELS VEÏNS I DE LES VEÏNES DE VALLCARCA AL CONCURS DEL PLA BUITS

Amb motiu del concurs de "Pla BUITS" que han convocat al barri de Vallcarca, ens posem en contacte amb vostès, per tal d'informar-los del projecte veïnal que des de fa ja temps estem duent a terme a l'espai que hi ha entre el carrer Farigola i el carrer Cambrils cantonada amb el carrer Calendau (carrer Farigola, 19).

Abans de presentar-nos, volem aclarir que el CIF presentat amb aquesta instància, és tan sols, una mera formalitat administrativa.

Qui som ?

Som veïns/es de Vallcarca, associacions, entitats, plataformes i col·lectius del barri, que fem ús i portem gestionant aquest espai entre nosaltres, enfront les runes entre les que ens trobem, ofegats per l'especulació i la destrucció del barri. I estem recolzats per d'altres associacions, col·lectius i persones, als/les que farem referència a l'ANNEX-1 adjunt.

Què denunciem ?

Denunciem la falta d'informació de l' Ajuntament, al incloure aquest solar al pla, catalogant-lo de "buit", quan és un dels espais públics d'identitat de Vallcarca, on s'han desenvolupat tradicionalment diferents activitats pel barri generant convivència.

Denunciem que el període d'al·legacions públiques per a reclamar que aquest espai s'excloues del pla Buits, va realitzar-se en un curt període d'estiu, impossibilitant la participació veïnal. Essent aquest modus operandi, al que l'Ajuntament ens té acostumats, una contradicció en la seva pròpia proposta participativa.

Denunciem que el fet de convocar un concurs provoca competitivitat entre els membres del teixit associatiu i veïnal, i implica que la o les entitats guanyadores s'apropiïn d'aquest espai, privatitzant-ne l'ús, amb l'aval de l'administració.

Considerem que aquest espai no és un solar qualsevol que es pot cedir a una entitat del barri ni de fora del barri. Actualment es tracta d'un espai obert a tothom, sense discriminació d'accés ni d'ús, un espai on es pot transitar de manera lliure, on s'ha desenvolupat la vida del barri, un espai de convivència ple d'història pels veïns/es. Hauria de ser considerat no tant com un tros de terra que es pot cedir a alguna entitat a través d'un conveni o una "llicència d'ocupació temporal", sinó com un dels principals espais públics del nostre barri, considerat i tractat amb generositat, pensat i construït per i pels veïns/es i volem que continuï essent així.

Ja que portem molts anys vivint i treballant al barri, coneixem perfectament les problemàtiques que es donen, la majoria de les quals han estat provocades pel propi Ajuntament. Considerem doncs que som nosaltres els/les que millor podem entendre les carències i necessitats que afecten al barri, i per tan som els/les més capacitats/des per trobar solucions.

El projecte veïnal : antecedents i desenvolupament actual

Durant la última dècada i fins i tot una mica més, el barri ha patit nombrosos canvis que han portat destrucció física i conseqüentment social.

La zona urbana de l'antic i petit nucli urbà del barri de Vallcarca es troba afectada des del 1976 pel PGM com Sector de Reforma Interior. A l'any 2002 va ser ratificada la aprovació definitiva de la MPGM d'Hospital Militar-Farigola, per a la creació d'un vial entre l'Avinguda Vallcarca i el viaducte, així com l'ampliació del vial de Farigola. Aquest marc legal i urbanístic ha provocat una degradació social, econòmica i mediambiental del barri exercida per un promotor immobiliari privat amb la complicitat dels diferents equips polítics municipals de les últimes legislatures, portant al barri cap a una situació comparable al "corredor de la mort" per a Vallcarca, executant tots els enderrocs d'edificis d'habitatge, tots els petits negocis i el seu patrimoni cultural, i desarrelant als/les veïns/es de tot el seu entorn.

Al centre d'aquest pla urbanístic, al carrer farigola núm.19, es situa un edifici i entorn singular, antiga escola de barri durant l'època republicana i posteriorment habitada i abandonada a finals dels 90 degut a la seva adquisició per part d'una immobiliària.

A l'any 2004, un comerciant del barri, proposa la reutilització del jardí i entorn natural, per la seva adient ubicació al centre del barri, la seva orientació sud i la seva extraordinària identitat paisatgística, amb diversos arbres de gran desenvolupament com el majestuós til·ler, les dues frondoses figueres, el nespren, els llorers i sobretot els tres pous d'aigua bàsics per a horts i jardins mediterranis. Com a veïns/es de Vallcarca vam observar les carències i les necessitats del barri, la destrucció i degradació a la que va ser sotmès, i les necessitats d'espais públics de relació, socialització i participació veïnal.

Per tal de recuperar les nostres relacions socials entre els/les veïns/es del barri, i de recuperar la vida d'aquests espais morts en els que ens varen envoltar, vàrem decidir crear aquest projecte veïnal, on potenciem les relacions socials, i promovem la cooperació i participació amb les diferents activitats que es realitzen.

A partir d'aquest moment, s'inicia una autogestió de l'espai mencionat com a hort comunitari i horts individuals amb tècniques ecològiques i permacultura.

Paral·lelament s'organitzen diferents activitats obertes a tot el barri com: assemblees, paelles, barbacoes i berenars populars amenitzades amb sessions de cinema a la fresca, on es passen pel·lícules representatives d'iniciatives col·lectives, recitals poètics com l'amenitzat pel poeta Ramon Serrano, concerts, iniciació de contactes (Plataforma Repensar Barcelona¹, Itziar Gonzalez arquitecta, que va participar al procés de participació ciutadana per a la Plaça Lesseps, entre d'altres) i debats sobre plans urbanístics amb característiques similars (com el PERI de la Barceloneta amb la presentació del llibre "El cielo está enladrillado, entre el Mobbing y la violencia inmobiliaria y urbanística²").

Al llarg d'aquests anys, l'afany de control i gestió d'aquest espai per part de l'Ajuntament, sense tenir present la iniciativa dels/les veïns/es, ha perjudicat el projecte veïnal. Malgrat tot això els veïns/es vàrem continuar amb el nostre projecte, reflexat a l'ANNEX-2 adjunt.

¹ www.sitesize.net/repensarbarcelona

² <http://www.ed-bellaterra.com/uploads/pdfs/mobbing.pdf>

Com treballem

- Gestionem aquest espai, d'una manera autogestionada i a través d'una assemblea horitzontal i oberta, que es realitza quan es necessari. Aquesta assemblea es convocada a través dels canals informatius del barri, i publicada als plafons informatius.
- Pel que fa als recursos tècnics utilitzats, donem preferència a l'ús de materials reciclats i a la reutilització de materials, en el marc de dinàmiques de sostenibilitat.
- El nostre recurs més valuós són les persones que aporten els seus coneixements i capacitats per la realització d'aquest projecte, alhora que comparteixen i transmeten les seves habilitats a altres persones. Creant-se un escenari de reciprocitat que acaba enriquint-nos en tots els àmbits de la vida, tant personal com socialment, i per suposat al barri.
- Per tal d'assolir les necessitats del barri, vam projectar la divisió de l'espai en diferents zones.
 - Zona de projeccions, de reunió i d'art. Oferint un espai cultural i educatiu, que afavoreix el desenvolupament integral del barri.
 - Zona de berenador i d'arts escèniques. Oferint alternatives a l'ocupació del temps lliure, fora de la línia estricta i consumista imperant.
 - Zona infantil. Millorant la qualitat de vida infantil i afavorint la seva participació social, permetent la integració del sector infantil en el desenvolupament de la comunitat i del barri.

En tot aquest temps hem pogut constatar que els resultats han sigut molt positius i per tant continuarem amb aquest projecte recolzats per nombroses persones, col·lectius i associacions, les quals fem referència a l'ANNEX-1 adjunt.

A Barcelona, gener del 2013

ANNEX-1 Adhesions d'entitats i veïns i veïnes

La zona urbana de l'antic i petit nucli urbà del barri de Vallcarca es troba afectada des del 1976 pel PGM com Sector de Reforma Interior. A l'any 2002 va ser aprovada la aprovació definitiva de la MPGM d'Hospital Militar-Farigola per a la creació d'un vial entre l'Avinguda Vallcarca i el viaducte, així com l'ampliació del vial de Farigola. Aquest marc legal i urbanístic ha provocat una degradació social, econòmica i mediambiental del barri exercida per un promotor immobiliari privat amb la complicitat dels diferents equips polítics municipals de les últimes legislatures, portant al barri cap a una situació comparable al “**corredor de la mort**” per al nostre barri, executant tots el enderrocs d'edificis d'habitatge, tots els petits negocis i el seu patrimoni cultural i desarrelant als/les veïns/es de tot el seu entorn.

Al centre d'aquest pla urbanístic, es situa un edifici i entorn singular, antiga escola de barri durant l'època republicana i posteriorment habitada i abandonada a finals dels 90 degut a la seva adquisició per part d'una immobiliària.

Al 2004, un comerciant del barri, proposa la reutilització del jardí i entorn natural, per la seva adient ubicació al centre del barri, la seva orientació sud i la seva extraordinària identitat paisatgística amb diversos arbres de gran desenvolupament com el majestuós til·ler, les dues frondoses figueres, el nespren, els llorers i sobretot els tres pous d'aigua bàsics per a horts i jardins mediterranis

Des de l'inici al 2004 fins a 2008, s'inicia una autogestió de l'espai mencionat com a hort comunitari i horts individuals amb tècniques ecològiques i permacultura.

Paral·lelament s'organitzen diferents activitats culturals obertes a tot el barri com: paelles, barbacoes i berenars populars amenitzades amb sessions de cinema a la fresca, on es passen pel·lícules representatives d'iniciatives col·lectives, recitals poètics com l'amenitzat pel poeta Ramon Serrano, concerts, iniciació de contactes (Plataforma Repensar Barcelona³ Itziar Gonzalez, arquitecta, que va participar al procés de participació ciutadana per a la Plaça Lesseps, entre d'altres) i debats sobre plans urbanístics amb característiques similars (com el PERI de la Barceloneta amb la presentació del llibre “El cielo está enladrillado, entre el Mobbing y la violencia inmobiliaria y urbanística⁴”).

Al maig del 2008, l'Ajuntament inicia l'execució de les expropiacions i enderrocs previstos al MPGM de Vallcarca a través de Bagursa. Un dels primers objectius del enderrocs varen ser els dos habitatges limítrofes als horts urbans i les naus que s'utilitzaven per a projectes audiovisuals de televisió OVIDEO.

Per això es destrueixen el jardí romàntic, els horts dels/les veïns/es i els pous d'aigua. Tot aquest procés es realitza davant la rotunda oposició dels/les veïns/es del barri i els usuaris i usuàries de l'hort. Gràcies a la insistència i negociació dels/les veïns/es, s'arriba a un acord in extremis per a preservar i no talar els arbres existents. Posteriorment Bagursa vessa desenes de tones de grava per a inutilitzar els pous i finalment col·loca una capa de 50 cm de sauló.

L'Ajuntament informa de la existència d'un projecte d'espai urbà a l'equip de tècnics Rosell-Bermudez⁵ a l'espai ubicat pels horts. Davant d'aquesta proposta unilateral dels tècnics i polítics municipals en relació a aquest espai públic els/les veïns/es proposen

³ www.sitesize.net/repensarbarcelona

⁴ <http://www.ed-bellaterra.com/uploads/pdfs/mobbing.pdf>

⁵ http://www.rosellbernardez.com/rosell_bernardez_P_EP.html#farigola

iniciar un procés de participació veïnal al barri en relació a aquests projectes urbans i en concret a l'espai ocupat pels antics horts.

Al maig del 2009, el districte de Gràcia reobre l'espai, sota la seva tutela però sense un concepte definit. S'instal·len 4 bancs individuals i una zona per a gossos, però sense cap tipus d'infraestructura com fonts, il·luminació, papereres, ni cap gestió de la vegetació per part de Parcs i Jardins .El solar es converteix en un espai utilitzat per a passejar els gossos i com a drecera per anar a la parada de metro. Paral·lelament el conjunt del barri continua immers al llarg procés de enderrocs, i malgrat tot això els/les veïns/es vàrem continuar amb el nostre projecte, realitzant diferents activitats com projeccions de documentals, dinars populars, concerts i debats utilitzant aquest espai com a lloc de trobada.

Durant la tardor de 2011, es reactiva l'activitat reivindicativa del barri de Vallcarca per a la reutilització dels solars buits.

També posem en coneixement les nostres problemàtiques a d'altres barris amb la projecció del documental "Encaixonats" en diferents forums universitaris com al departament d'antropologia de la UB, a la mostra de cinema de Barcelona de "Mirades documentals Miradoc"⁶ al gener 2012, a la Mostra Internacional de cinema de Dones de Barcelona , a RAI al carrer Carders 12 de Barcelona i debats en juny 2012, així com a debats sobre el Parc Güell o el concurs de les 16 portes a la primavera 2012.

A través de diverses assemblees per a activar aquests espais i fomentar la dinamització social, es convoquen unes jornades, amb un dinar popular i un concert de música tradicional , incloent un recorregut explicatiu pel barri en relació a l'estat actual de l'evolució dels diferents projectes urbanístics a Vallcarca. Aquesta activitat col·lectiva convoca a més de 70 persones que en assemblea vàrem decidir les futures activitats i accions que portarem a terme, com gestionar altres espais morts del barri, crear de nou uns horts urbans comunitaris, a banda de continuar amb les activitats que ja es feien i començar altres de noves.

El lloc : finca antiga (1863), antiga escola, til·ler, figueres, nesprer, llorers, pous d'aigua.

⁶ <http://www.dracmagic.cat/mostrafilmdones/films2012/encaixonats.html>

Les persones i les activitats: debats urbans, horts urbans, cinema a la fresca, recitaris de poemes, concerts, calçotada...

